

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

SPRENDIMAS

2025 m. balandžio 8 d. Nr. 21RE-275

(AG-163/06-2025)

Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš narių Edvardo Juciaus, Ingos Lipnickienės (Komisijos posėdžio pirmininkė), Vytauto Kurpuveso ir Ingos Morkvėnienės (pranešėja),

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo Asmuo X skundą atsakovui Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos ministerijos dėl Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos duomenys neskelbtini rašto Nr. duomenys neskelbtini panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėjas duomenys neskelbtini skundu prašo Komisijos panaikinti Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos (toliau – ir Departamentas) duomenys neskelbtini raštą Nr. duomenys neskelbtini „Dėl informacijos pateikimo“ (toliau – Raštas) ir įpareigoti Departamento direktorių pateikti teisingą informaciją, koks teisės aktas (teisės akto norma) suteikia kompetenciją Departamentui surašyti privalomuosius nurodymus dėl Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo trečio skirsnio 95 straipsnio 1 punkto pažeidimų (statinių ir įrenginių pašalinimo) arba patvirtinti, kad teisės aktai Departamentui nenustato kompetencijos surašyti privalomųjų nurodymų dėl žemės naudojimo reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų.

Skunde nurodo, kad Departamento duomenys neskelbtini miškų kontrolės skyriaus vyresnysis specialistas Asmuo X duomenys neskelbtini surašė Privalomuosius nurodymus duomenys neskelbtini ir duomenys neskelbtini (toliau – ir Privalomieji nurodymai). duomenys neskelbtini Asmuo X raštu Nr. duomenys neskelbtini „Dėl informacijos pateikimo“ informavo, kad Departamento surašytuose „privalomuosiuose nurodymuose Nr. duomenys neskelbtini ir duomenys neskelbtini buvo nurodyta pašalinti statinius ir įrenginius vadovaujantis tuo, kad pažeistas Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo trečio skirsnio 95 straipsnio 1 punktas“.

Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymu tik Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos, bet ne Departamentui, nustatyta kompetencija atlikti teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinę priežiūrą bei surašyti privalomuosius nurodymus dėl žemės naudojimo reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų. Norėdamas išsiaiškinti, ar Departamento duomenys neskelbtini miškų kontrolės skyriaus vyresnysis specialistas Asmuo X, surašydamas Privalomuosius nurodymus neviršijo Departamentui suteiktos kompetencijos, pareiškėjas Departamento direktoriui pateikė prašymą atsakyti, koks teisės aktas (teisės akto norma) suteikia kompetenciją Departamentui surašyti privalomuosius nurodymus dėl Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo (toliau – Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas) trečio skirsnio 95 straipsnio 1 punkto pažeidimų (statinių ir įrenginių pašalinimo).

Skundžiamame Rašte nurodyta, kad „Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos pareigūnams suteikia teisę skirti privalomuosius nurodymus Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 6 punktas“. Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo 18 straipsnio 8 dalyje įtvirtinta, jog kai iki veiklos patikrinimo pabaigos

aplinkos apsaugą ir (ar) gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimas nenutraukiamas ir (ar) jo pasekmės nepašalinamos, duodamas privalomasis nurodymas nutraukti pažeidimą ir (ar) pašalinti jo pasekmes. Departamento nurodytame Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo 12 straipsnyje, taip pat kituose šio įstatymo straipsniuose nėra nurodyta, kad Departamentui yra suteikta kompetencija surašyti privalomuosius nurodymus dėl žemės naudojimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų.

Atsakovas prašo Komisijos pareiškėjo skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime paaiškino, kad Privalomuoju nurodymu Nr. duomenys neskelbtini pareiškėjas buvo įpareigotas iš miškų ūkio paskirties žemės sklypo, kadastrinis Nr. duomenys neskelbtini, esančio duomenys neskelbtini pašalinti medinius laiptus, pavėsinę, nuogrindą šalia pavėsinės, pirtį, dengtą gultą ir malkinę. Privalomuoju nurodymu duomenys neskelbtini pareiškėjas buvo įpareigotas iš miškų ūkio paskirties žemės sklypo, kadastrinis Nr. duomenys neskelbtini, esančio duomenys neskelbtini pašalinti tualetą, persirengimo kabiną, pavėsinę ir 3 dengtus gultus. Šių žemės sklypų (kad. Nr. duomenys neskelbtini ir kad. Nr. duomenys neskelbtini) pagrindinė naudojimo paskirtis – miškų ūkio, žemės sklypo naudojimo būdas – ūkinių miškų. Šioms valdoms parengto ir patvirtinto miškotvarkos projekto nėra. Nustatytas privalomųjų nurodymų įvykdymo terminas iki duomenys neskelbtini Kadangi pareiškėjui duoti Privalomieji nurodymai nebuvo per įstatymo nustatytą terminą įvykdyti, Departamentas kreipėsi į Regionų administracinę teisumą su prašymais įpareigoti pareiškėją per teismo nustatytą terminą įvykdyti jam duotus privalomuosius nurodymus. Prašymai nagrinėjami administracinėse bylose Nr. duomenys neskelbtini (dėl privalomojo nurodymo Nr. duomenys neskelbtini) ir Nr. duomenys neskelbtini (dėl privalomojo nurodymo Nr. duomenys neskelbtini). Sprendimai šiose bylose nėra priimti. Skundžiamas Raštas pateiktas pareiškėjui atsakant į jo duomenys neskelbtini prašymą „Dėl informacijos pateikimo“. Rašte aiškiai nurodyta, kad Departamento pareigūnams suteikia teisę skirti privalomuosius nurodymus Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 6 punktas. Ginčijamas Raštas yra informacinio pobūdžio ir pareiškėjui nesukelia jokių teisinių pasekmių, jis negali būti administracinio ginčo Komisijoje objektu ir Komisijai įstatymais nesuteikta kompetencija nagrinėti skundus dėl teisinių pasekmių nesukeliančių aktų, ar jų dalių, todėl administracinė byla dėl Departamento direktoriaus Rašto panaikinimo turėtų būti nutraukta. Aplinkybė, kad pareiškėjo netenkino pateikta informacija, nesudaro pagrindo panaikinti pareiškėjui teiktą ginčijamą Departamento Raštą (atsakymą).

Pagal Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo 6 straipsnio nuostatą aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę Lietuvos Respublikoje vykdo biudžetinė įstaiga Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos. Tuo pačiu yra suteikta teisė pagal Lietuvos Respublikos miškų įstatymo 5 straipsnio 4¹ dalies 1 punktą vykdyti valstybinę visų nuosavybės formų šalies miškų būklės, naudojimo, atkūrimo, įveisimo ir apsaugos kontrolę.

Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) 11 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles, kurių 45 punkte nustatyta, kad atsakymai į prašymus parengiami atsižvelgiant į jų turinį. Šiuo atveju pareiškėjo duomenys neskelbtini prašyme buvo prašoma pateikti informaciją. Ginčijamame Departamento Rašte buvo pateikta prašoma informacija. Darytina išvada, kad skundžiamas Raštas yra aiškus, pakankamai išsamus, pareiškėjo prašoma informacija jam yra pateikta, pagrindo įpareigoti Departamento direktorių pakartotinai pateikti atsakymą į jau kartą pateiktą, nėra.

Rašytiniuose paaiškinimuose pareiškėjas nurodo, kad Departamentas reikalaujamos informacijos nepateikė ir į atsakymus neatsakė. Departamentas sąmoningai klaidina Komisiją teigdamas, kad „Prašymai nagrinėjami administracinėse bylose Nr. duomenys neskelbtini (dėl privalomojo nurodymo Nr. duomenys neskelbtini) ir Nr. duomenys neskelbtini“, nes šiose bylose nėra keliamas klausimas dėl Departamentui suteiktos kompetencijos surašyti privalomuosius nurodymus dėl Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo trečio skirsnio 95 straipsnio 1 punkto pažeidimų (statinių ir įrenginių pašalinimo). Skunde reikalaujama informacija reikalinga įvertinti Departamentui suteiktas

kompetencijas rengiant prašymą Departamentui dėl administracinių bylų ROIK duomenys neskelbtini ir ROIK duomenys neskelbtini atnaujinimo.

Skundas atmestinas

Departamentas duomenys neskelbtini raštu Nr. duomenys neskelbtini „Dėl informacijos pateikimo“ informavo pareiškėją, jog privalomuosiuose nurodymuose Nr. duomenys neskelbtini ir duomenys neskelbtini pareiškėjui nurodyta pašalinti statinius ir įrenginius, vadovaujantis tuo, kad pažeistas Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo trečio skirsnio 95 straipsnio 1 punktas, kuriame nustatyta, kad miško žemėje draudžiama statyti statinius ir (ar) įrenginius, tiesti inžinerinius tinklus, išskyrus inžinerinius tinklus (įskaitant laikomus kilnojamaisiais daiktais), dviračių ir pėsčiųjų takus siaurose – iki 10 metrų pločio (įskaitant inžinerinių tinklų apsaugos zonų plotį) – žemės juostose ir miško infrastruktūrai priskiriamus inžinerinius statinius ir (ar) įrenginius.

Pareiškėjas duomenys neskelbtini prašymu „Dėl informacijos pateikimo“ kreipėsi į Departamentą, vadovaudamasis VAĮ 37 straipsnio 3 ir 4 dalimis, Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo 15 straipsnio 2 dalimi ir Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos direktoriaus 2020 m. gruodžio 14 d. įsakymo Nr. AD1-378 „Dėl Ūkio subjektų veiklos planinių ir neplaninių patikrinimų, vykdančių aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę, taisyklių patvirtinimo“ 4 priedo 2 punktu, prašė Departamento direktoriaus atsakyti, koks teisės aktas (teisės akto norma) suteikia kompetenciją Departamentui surašyti privalomuosius nurodymus dėl Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo trečio skirsnio 95 straipsnio 1 punkto pažeidimų (statinių ir įrenginių pašalinimo).

Departamentas duomenys neskelbtini raštu Nr. duomenys neskelbtini „Dėl informacijos pateikimo“ informavo pareiškėją, jog Departamento pareigūnams suteikia teisę skirti privalomuosius nurodymus Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 6 punktas.

Ginčas kilo dėl Departamento duomenys neskelbtini Rašto, pateikto atsakant į pareiškėjo duomenys neskelbtini prašymą, teisėtumo.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja VAĮ, Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės), Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo nuostatos.

Byloje nėra ginčo, kad Departamento veikla priskirtina viešajam administravimui (VAĮ 2 straipsnio 20 dalis, 5 straipsnio 1 dalies 1 punkto a) papunktis, 2 dalies 1 punktas), o atsakovės priimamiems sprendimams (atsakymams) taikomi ir VAĮ nustatyti reikalavimai.

Pagal VAĮ 2 straipsnio 1 dalį, administracinė paslauga – šio įstatymo nurodyta viešojo administravimo veikla, susijusi su dokumentų išdavimu ar informacijos teikimu. VAĮ 2 straipsnio 10 dalimi nustatyta, kad prašymas – tai su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant atlikti teisės aktuose nustatytus veiksmus. Vadovaujantis VAĮ 3 straipsniu, viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujami viešojo administravimo principais. VAĮ 3 straipsnio 5 punkte įtvirtintas išsamumo principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį. Vieno langelio principas reiškia, kad asmeniui informacija suteikiama, prašymas ar skundas priimamas ir atsakymas į juos pateikiamas vienoje darbo vietoje. Prašymą ar skundą nagrinėja ir informaciją iš savo struktūrinių padalinių, pavaldžių subjektų, prireikus ir iš kitų viešojo administravimo subjektų gauna pats prašymą ar skundą nagrinėjantis ir administracinį sprendimą priimančias viešojo administravimo subjektas, neįpareigodamas tai atlikti prašymą ar skundą padavusio asmens (VAĮ 3 straipsnio 13 punktas).

Vadovaujantis VAĮ 11 straipsnio 1 dalimi, asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintas taisykles. VAĮ 19 straipsnio 1 dalyje viena iš nurodytųjų administracinių paslaugų, be kita ko, yra viešojo administravimo subjekto veiksmai išduodant teisės aktų nustatytus dokumentus su valstybės registruose, valstybės informacinėse

sistemose, archyvuose ar paties viešojo administravimo subjekto turima informacija (1 punktas).

Taisyklės reglamentuoja prašymų ir skundų nagrinėjimą ir asmenų aptarnavimą viešojo administravimo subjektuose, taip pat subjektuose, kurie teikia viešąsias paslaugas ir nagrinėja prašymus ir skundus dėl šių viešųjų paslaugų (1 punktas). Pagal šių taisyklių 35 punktą prašymus ar skundus institucijos nagrinėja ir į juos atsako pagal teisės aktais joms nustatytą kompetenciją. Į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį: į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš VAI 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (Taisyklių 45.1 papunktis); į prašymą, nenurodytą Taisyklių 45.1–45.3 papunkčiuose, atsakoma laisva forma (45.4 papunktis).

Atsakyme į prašymą ar skundą arba institucijos siunčiamame pranešime apie asmens prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis asmuo turi būti informuojamas apie tokio atsakymo ar pranešimo apskundimo tvarką, vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo 14 straipsniu, nurodant konkrečios institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimą (-us) ir adresą (-us), taip pat terminą (-us), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas (Taisyklių 47 punktas).

Vadovaujantis Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo 6 straipsniu, aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę Lietuvos Respublikoje vykdo biudžetinė įstaiga Departamentas. Aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę – aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę Lietuvos Respublikoje vykdančios institucijos ir aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų veikla ūkio subjektų, kitų fizinių ir juridinių asmenų atžvilgiu, kuria siekiama užtikrinti teisėtumą ir teisėtvarką aplinkos apsaugos ir gamtos išteklių naudojimo srityje, pasireiškianti aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių įstatymų ir kitų teisės aktų pažeidimų prevencija, pažeidimų nutraukimu ir asmenų, padariusių šiuos pažeidimus, nustatymu, jų patraukimu teisinėn atsakomybėn (2 straipsnio 1 dalis). Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai – Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos sistemos pareigūnai, turintys šio ir kitų įstatymų jiems suteiktas galias (2 straipsnio 2 dalis). Privalomasis nurodymas – rašytinės formos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūno įpareigojimas fiziniam ar juridiniam asmeniui per tam tikrą terminą įgyvendinti aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių įstatymų ar kitų teisės aktų reikalavimus arba imtis priemonių, kad aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių įstatymų ir kitų teisės aktų pažeidimų arba žalos aplinkai būtų išvengta ar ji būtų sumažinta, arba likviduoti aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių įstatymų ar kitų teisės aktų pažeidimo sukeltas pasekmes, arba įgyvendinti aplinkos atkūrimo priemones (2 straipsnio 6 dalis).

Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo 2 straipsnio 10 dalyje nustatyta, jog kitos šiame Įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip apibrėžiamos arba vartojamos, be kita ko, Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatyme. Tuomet pastarojo įstatymo 1 straipsnio 2 ir 3 punktuose apibrėžta, kad aplinkos apsauga – aplinkos saugojimas nuo fizinio, cheminio, biologinio ir kitokio poveikio ar pasekmių, atsirandančių įgyvendinant planus ir programas, vykdančią ūkinę veiklą ar naudojant gamtos išteklius; gamtos ištekliai – gyvosios ar negyvosios gamtos elementai (augalija, gyvūnija, įskaitant ir buveines, vanduo, žemė (jos paviršius ir gelmės), kuriuos žmogus naudoja arba gali naudoti savo reikmėms.

Pagal Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo 10 straipsnį, aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę Lietuvos Respublikoje vykdo Aplinkos ministerijos sistemos pareigūnai, kurie pagal jiems suteikiamas galias skirstomi į: 1) vyriausiuosius valstybinius aplinkos apsaugos inspektorius; 2) vyresnius valstybinius aplinkos apsaugos inspektorius; 3) valstybinius aplinkos apsaugos inspektorius. Vyriausiojo valstybinio aplinkos apsaugos inspektoriaus, vyresniojo valstybinio aplinkos apsaugos inspektoriaus, valstybinio aplinkos apsaugos inspektoriaus galios suteikiamos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės priežiūrą atliekančios institucijos ir aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdančios institucijos valstybės tarnautojams priimant juos į šias pareigas arba aplinkos ministro įsakymu (Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo 11 straipsnio 1 dalis). Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. sausio 9 d. įsakymo Nr. D1-8 „Dėl aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų galių suteikimo“ 1 punktu aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų

galios, be kita ko, suteiktos Departamento valstybės tarnautojams, kurių pareigybių aprašyme nustatyta vykdyti aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės funkcijas. Minėto aplinkos ministro įsakymo 2 punktu detalizuotas aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų galių suteikimas pagal Departamento pareigybes.

Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo 12 straipsnio 1 dalimi nustatyta, kad aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai turi šias teises ir pareigas: šio Įstatymo nustatytais atvejais ir nustatyta tvarka duoti privalomuosius nurodymus fiziniams ir juridiniams asmenims (6 punktas); surašyti protokolus, aktus ir kitokius nustatytos formos dokumentus (8 punktas); gauti iš juridinių ir fizinių asmenų informaciją, reikalingą užkirsti kelią aplinkos apsaugos įstatymų pažeidimams, išaiškinti pažeidimus ir nustatyti pažeidėjus, patraukti juos atsakomybėn, taip pat gauti informaciją apie ūkinės veiklos poveikį aplinkai, informaciją, susijusią su mokesčiais už aplinkos teršimą bei gamtos išteklių naudojimą (13 punktas); gavę pranešimą ir (ar) informaciją apie galimus aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių įstatymų ir kitų teisės aktų pažeidimus, imtis priemonių, kad pažeidimas būtų išaiškintas ir nustatyti pažeidėjai, o jeigu patys to padaryti negali, informuoti kompetentingą valstybės instituciją, kad ši imtųsi priemonių pažeidimui išaiškinti ir pažeidėjui nustatyti (15 punktas); atlikti kituose įstatymuose nustatytus aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės veiksmus (22 punktas). Atvejai, kada gali būti duodamas privalomasis nurodymas, yra nustatyti Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo 18 straipsnyje, įskaitant ir šio straipsnio 8 punkte nurodytasis (kai iki veiklos patikrinimo pabaigos aplinkos apsaugą ir (ar) gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimas nenutraukiamas ir (ar) jo pasekmės nepašalinamos, duodamas privalomasis nurodymas nutraukti pažeidimą ir (ar) pašalinti jo pasekmes). Reikalavimai privalomojo nurodymo turiniui apibrėžti Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje, įskaitant ir reikalavimas nurodyti privalomojo nurodymo davimo pagrindą – kokie pažeisti aplinkos apsaugą ir (ar) gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių įstatymų ar kitų teisės aktų reikalavimai, kt. (4 punktas).

Pagal Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo 19 straipsnio 2 dalį, privalomojo nurodymo formą ir pildymo reikalavimus, laikydamosi šio straipsnio 1 dalies nuostatų, tvirtina aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdanči institucija. Privalomojo nurodymo davimo, formos pildymo, įvykdymo termino nustatymo, įteikimo, įvykdymo termino pratęsimo bei įvykdymo kontrolės tvarkos aprašo, patvirtinto Departamento 2022 m. birželio 15 d. įsakymu Nr. AD1-158 „Dėl Privalomojo nurodymo davimo, formos pildymo, įvykdymo termino nustatymo, įteikimo, įvykdymo termino pratęsimo bei įvykdymo kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo“, 3 punkte nurodyta, kad Įstatyme (Komisijos pastaba: Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatyme) nustatytais atvejais ir nustatyta tvarka privalomuosius nurodymus fiziniams ir juridiniams asmenims (toliau – asmuo) duoda aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai. Šio tvarkos aprašo 16 punkte aptarta, jog „Privalomajame nurodyme turi būti įrašyti Įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje nurodyti duomenys. Privalomasis nurodymas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (nurodytos faktinės aplinkybės, kurių pagrindu surašytas) ir teisės aktų normomis, motyvuotas ir argumentuotas, aiškiai suformuluoti reikalavimai“.

Iš nurodyto teisinio reglamentavimo matyti, kad Departamentas veikia ne tik kaip viešojo administravimo subjektas, o taip pat ir kaip institucija, vykdanči aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę. Atsakovas turi veikti pagal galiojančią teisinę reguliavimą bei pagal suteiktą kompetenciją ir gali priimti tik tokius sprendimus, kuriuos teisės aktai jį įgalina priimti. Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatyme nustatytais atvejais privalomuosius nurodymus duoda aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai (įskaitant esantys Departamento struktūroje). Prašymas dėl informacijos (dokumentų) pateikimo yra prašymas suteikti administracinę paslaugą, o institucijai ar įstaigai nustatyta pareiga šią paslaugą suteikti arba, atsisakant ją suteikti, nurodyti aiškius teisės aktais pagrįstus motyvus.

Gero administravimo principas suponuoja tai, kad viešojo administravimo subjektas turi pareigą pateikti suinteresuotam asmeniui objektyvią ir teisingą informaciją jį dominančiu klausimu (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) 2015 m. birželio 26 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-2142-624/2015). LVAT praktikoje yra konstatuota, jog skundžiamo atsakymo, kuriuo pateikiama informacija, teisėtumas ir pagrįstumas turi būti vertinamas suteiktos informacijos išsamumo, tikslumo, teisėtumo ir objektyvumo aspektais (LVAT 2012 m. rugsėjo 28 d.

nutartis administracinėje byloje Nr. AS662-538/2012). Spręsdamas dėl informacijos išsamumo principo, LVAT yra konstatavęs, kad išsamumą apsprendžia pateikto prašymo turinys, t. y. teikiama informacija turi atitikti prašymo turinį (2012 m. vasario 13 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A438-97/2012, 2024 m. spalio 9 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-5660-552/2024).

Bylos medžiaga nustatyta, kad pareiškėjas duomenys neskelbtini prašymu kreipėsi į Departamentą, prašydamas atsakyti, koks teisės aktas (teisės akto norma) suteikia kompetenciją Departamentui surašyti privalomuosius nurodymus dėl Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo trečio skirsnio (Komisijos pastaba: VI skyriaus trečiojo skirsnio) 95 straipsnio 1 punkto pažeidimų. Taigi pareiškėjas kreipėsi į Departamentą prašydamas suteikti administracinę paslaugą.

Skundžiamu Raštu Departamentas, atsakydamas į prašymą, informavo pareiškėją, jog teisę skirti privalomuosius nurodymus Departamento pareigūnams suteikia Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 6 punktas.

Iš aukščiau paminėtų teisinio reglamentavimo nuostatų matyti, kad Departamento struktūroje esantys aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai, vykdydami Departamentui pavestas funkcijas, turi teisę Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo nustatytais atvejais ir nustatyta tvarka duoti privalomuosius nurodymus fiziniams ir juridiniams asmenims. Tai įtvirtinta Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 6 punkte. Departamentas pagrįstai tai nurodė pareiškėjui Rašte. Pažymėtina, kad Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo 12 straipsnio 1 dalyje nurodytų aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų (įskaitant, esančių Departamento struktūroje) teisių ir pareigų sąrašas nebaigtinis. Šio įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 22 punktu nustatyta, kad aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai turi teisę ir pareigą atlikti ir kituose įstatymuose nustatytus aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės veiksmus. Taigi minėto įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 6 punkte įtvirtinta bendro pobūdžio nuostata, leidžianti aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnams duoti privalomuosius nurodymus Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo nustatytais atvejais (18 straipsnyje) ir nustatyta tvarka.

Iš Rašto turinio matyti, kad Departamentas pateikė atsakymą į pareiškėjo prašymą dėl Departamento struktūroje esančių aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų teisės surašyti privalomuosius nurodymus už aplinkos apsaugos ir (ar) gamtos išteklių naudojimo reikalavimų pažeidimus. Aplinkybė, kad pareiškėjo netenkina pateikto atsakymo turinys, nereiškia, kad pareiškėjo teisė į atsakymo gavimą pažeista.

Pareiškėjui skunde Komisijai argumentuojant, kad „LR aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo 12 straipsnyje, taip pat kituose šio įstatymo straipsniuose nėra nurodyta, kad Departamentui yra suteikta kompetencija surašyti privalomuosius nurodymus dėl žemės naudojimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų“, pažymėtina, kad šio įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 6 punkte yra nustatyta aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų (įskaitant, esančių Departamento struktūroje) teisė Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo nustatytais atvejais ir nustatyta tvarka duoti privalomuosius nurodymus. Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo 18 straipsnio 1 dalies 8 punkte nurodytame „aplinkos apsaugą ir (ar) gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimas“ sąvoka „gamtos ištekliai“ suprastina taip, kaip numatyta aukščiau cituotame Aplinkos apsaugos įstatymo 1 straipsnio 3 punkte (t. y. priskiriama ir žemė), kurį taikyti nukreipia blanketinė Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo 2 straipsnio 10 dalies norma.

Iš Komisijai pateikto skundo argumentų matyti, kad pareiškėjas prašymu į Departamentą kreipėsi, siekdamas įsitikinti jo atžvilgiu surašytų Privalomųjų nurodymų teisėtumu, t. y. siekdamas įsitikinti, ar Departamento pareigūnai turi teisę surašyti privalomuosius nurodymus dėl Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 95 straipsnio 1 punkto reikalavimų pažeidimų.

Vadovaujantis Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo 25 straipsnio 2 dalimi, privalomasis nurodymas per 10 darbo dienų nuo jo įteikimo gali būti skundžiamas aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdančios institucijos vadovui arba jo įgaliotam asmeniui. Jeigu privalomąjį nurodymą davė aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdančios institucijos vadovas, privalomasis nurodymas įstatymų nustatyta tvarka gali būti skundžiamas teismui (3 dalis). Aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdančios institucijos vadovo arba jo įgalioto asmens sprendimas dėl privalomojo

nurodymo įstatymų nustatyta tvarka gali būti skundžiamas teismui (6 dalis). Taigi nesutikdamas su Privalomaisiais nurodymais pareiškėjas turėjo teisę juos skųsti Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo nustatyta tvarka. Privalomųjų nurodymų teisėtumo klausimas nėra nagrinėjamo administracinio ginčo Komisijoje dalykas, todėl plačiau šiuo klausimu Komisija nepasisako.

Įvertinus byloje nustatytas faktines aplinkybes ir teisinį reglamentavimą, darytina išvada, kad Departamentas savo kompetencijos ribose pateikė pareiškėjui aiškų ir motyvuotą atsakymą į jo duomenys neskelbtini prašymą, nurodydamas ir Rašto apskundimo tvarką. Departamento pareiškėjui pateikta informacija atitinka prašymo turinį, todėl pareiškėjo teisė į atsakymo gavimą nepažeista. Tenkinti pareiškėjo skundą ir naikinti Departamento Raštą skunde nurodytais argumentais Komisija neturi teisinio ir faktinio pagrindo. Netenkinus pareiškėjo skundo Komisijai pagrindinio reikalavimo dėl Rašto panaikinimo, kitas pareiškėjo skundo reikalavimas įpareigoti Departamento direktorių pateikti teisingą informaciją, koks teisės aktas (teisės akto norma) suteikia kompetenciją Departamentui surašyti privalomuosius nurodymus dėl Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo trečio skirsnio 95 straipsnio 1 punkto pažeidimų (statinių ir įrenginių pašalinimo) arba patvirtinti, kad teisės aktai Departamentui nenustato kompetencijos surašyti privalomųjų nurodymų dėl žemės naudojimo reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų, kaip išvestinis, taip pat atmestinas.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu ir 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjo Asmuo X skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys turi teisę apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkė

Inga Lipnickienė

Komisijos nariai

Edvardas Jucius

Vytautas Kurpuvesas

Inga Morkvėnienė